

Dulci suferințe

Odată, cu mult timp în urmă...

În pivniță e un pirat.

(Piratul e o metaforă, dar e și o persoană.)

(De fapt, pivnița ar putea fi considerată o temniță.)

Piratul a fost adus aici pentru numeroase fapte de natură piraterească, considerate suficient de grave pentru a fi pedepsite de nepirații care decid asemenea lucruri.

Cineva a cerut să se arunce cheia, dar aceasta stă prinsă într-un inel coclit, atârnat de un cârlig pe peretele din apropiere.

(Suficient de aproape ca să poată fi văzută din spatele gratiilor. Libertatea păstrată la vedere, dar de neatins. Nimeni de pe partea aceasta a gratiilor nu-și mai amintește asta. Intenția psihologică uitată, redusă la obicei și comoditate.)

(Piratul își dă seama de asta, dar se abține de la orice comentariu.)

Paznicul stă pe un scaun lângă ușă și citește romane polițiste în foileton tipărite pe hârtie decolorată, visând să fie versiunea idealizată a persoanei sale și întrebându-se dacă diferența dintre pirați și hoți ține de corăbii și pălării.

După un timp este înlocuit de alt paznic. Piratul nu reușește să le ghicească programul, deoarece pivnița-temniță nu are ceasuri care să măsoare timpul, iar zgomotul valurilor de la țărm, dincolo de zidurile de piatră, acoperă clopotele de dimineață și agitația de seară.

Paznicul acesta e mai scund și nu citește. Nu-și dorește să fie altceva decât el însuși, lipsindu-i imaginația de a-și făuri alter ego-uri, ba chiar și imaginația de a empatiza cu omul din spatele gratiilor, singurul suflet din încăperea în afara șoarecilor. Când nu doarme, acordă o atenție considerabilă pantofilor lui. (De obicei însă, doarme.)

Cam la trei ore după ce paznicul scund îl înlocuiește pe cel care citește, vine o fată.

Fata aduce o farfurie cu pâine și un castron cu apă și le așază în afara celulei piratului, iar mâinile îi tremură atât de tare, că varsă jumătate din apă. Apoi se întoarce și o ia la fugă pe scări în sus.

În a doua noapte (piratul presupune că e noapte), piratul stă cât poate de aproape de gratii și se uită fix la fata care scapă pâinea, așa încât el nu mai are cum să ajungă la ea, și varsă aproape toată apa din castron.

În a treia noapte piratul rămâne în umbra din colțul cel mai îndepărtat și astfel reușește să-și păstreze aproape toată apa.

În a patra noapte vine o altă fată.

Fata aceasta nu-l trezește pe paznic. Pășește ușor pe piatră, iar zgomotele pe care le face sunt luate de valuri ori de șoareci.

Fata asta îl scrutează pe piratul ascuns în umbră, oftează ușor dezamăgită și așază pâinea și apa lângă gratii. Apoi așteaptă.

Piratul rămâne în umbră.

După câteva minute de tăcere punctată de sforăiturile paznicului, fata se întoarce și pleacă.

Când piratul își ia mâncarea, descoperă că apa a fost amestecată cu vin.

În următoarea noapte, cea de-a cincea, dacă e cu adevărat noapte, piratul așteaptă în dreptul gratiilor ca fata să coboare cu pașii ei ușori.

Se oprește o clipă în momentul în care îl zărește.

Piratul o fixează din priviri și fata îi înfruntă privirea.

Întinde mâna după castron și pâine, dar fata le așază pe jos, nedesprinzându-și ochii de la el, atentă ca nici măcar tivul rochiei ei să nu ajungă în apropierea lui. Îndrăznează, dar totuși sfioasă. Schițează o ușoară reverență atunci când se ridică, o mică înclinare a capului, o mișcare care lui îi amintește de începutul unui dans.

(Chiar și un pirat poate să recunoască începutul unui dans.)

În următoarea noapte, piratul stă mai departe de gratii, păstrând o distanță politicoasă ce ar putea fi lesne acoperită dintr-un pas, iar fata vine o idee mai aproape.

O nouă noapte și dansul continuă. Un pas înainte. Un pas înapoi. O eschivă. În următoarea noapte întinde din nou mâna ca să primească masa, iar de data aceasta ea îi răspunde, și degetele lui trec ușor peste dosul mâinii ei.

Fata începe să rămână în fiecare seară mai mult, deși dacă paznicul se mișcă, gata să se trezească, pleacă fără să mai arunce nicio privire înapoi.

Aduce două boluri cu vin și beau împreună în tăcere. Paznicul nu mai sforăie, somnul lui e adânc și liniștit. Piratul bănuiește că fata are un amestec în asta. Îndrăznează, și sfioasă, și deșteaptă.

În unele nopți aduce și altceva în afară de pâine. Portocale și prune ascunse în buzunarele rochiei. Bucăți de ghimbir glasat, învelite în hârtie plină de povești.

În unele nopți stă până aproape de schimbarea turei.

(Paznicul de zi a început să-i lase romanele lui polițiste, aparent întâmplător, la îndemâna celui din spatele gratiilor.)

În această seară paznicul cel scund pășește încolo și încoace. Își drege glasul de parcă s-ar pregăti să spună ceva, dar nu scoate un cuvânt. Se așază pe scaun și cade într-un somn neliniștit.

Piratul o așteaptă pe fată.

Vine cu mâna goală.

Aceasta e ultima noapte. Noaptea dinainte de ștreang. (Ștreangul e și el o metaforă, și încă una evidentă.) Piratul știe că nu va mai fi altă noapte, nu va mai fi niciun schimb de tură după următorul. Fata știe care e numărul exact al orelor.

Nu vorbesc despre asta.

N-au făcut-o niciodată.

Piratul răsuțește o buclă din părul fetei între degetele sale.

Fata se lipește de gratii, obrazul ei se odihnește pe fierul rece, cât mai aproape cu putință în vreme ce e la o lume depărtare.

Suficient de aproape pentru un sărut.

— Spune-mi o poveste, îl roagă ea.

Piratul îi face pe voie.

Dulci suferințe

Sunt trei căi. Aceasta e una dintre ele.

Undeva departe sub pământ, departe de soare și lună, pe țărmurile Mării fără stele, e o structură labirintică de tuneluri și încăperi pline cu povești. Povești scrise în cărți, păstrate în vase sigilate și pictate pe pereți. Ode scrise pe piele și presate în petale de trandafiri. Povești așternute pe jos ca niște plăci ceramice, fragmente din ele uzate de picioarele care au trecut pe deasupra. Legende tăiate în cristal și atârinate de candelabre. Povești catalogate, iubite și venerate. Povești vechi păstrate în vreme ce altele noi răsar în jurul lor.

Locul e foarte întins, dar intim. E greu să-i stabilești dimensiunile. Sălile se deschid în camere, în galerii ori scări ce duc în sus și în jos, spre nișe și arcade. Peste tot sunt uși care se deschid spre noi spații și noi povești, noi mistere ce se cer descoperite și peste tot sunt cărți.

Este un sanctuar al povestitorilor, al păstrătorilor și iubitorilor de povești. Mănâncă. Dorm și visează înconjuțați de cronici, istorii și mituri. Unii rămân aici ore sau zile înainte de a se întoarce la lumea de la suprafață, dar alții rămân săptămâni sau chiar ani, trăind în camere comune ori individuale, își petrec timpul citind, studiind ori scriind, discutând și creând împreună cu ceilalți rezidenți sau în solitudine.

Dintre cei care rămân, câțiva aleg să se dedice acestui spațiu, acestui templu al poveștilor.

Sunt trei căi. Aceasta e una dintre ele.

Este calea acoliților.

Cei care doresc să aleagă această cale trebuie să petreacă un ciclu lunar complet în izolare și contemplație. Se presupune că tot acest proces se petrece în tăcere, dar dintre cei ce își permit să se izoleze în camera cu pereți de piatră, unii își dau seama că oricum nu-i aude nimeni. Pot să vorbească, să țipe ori să urle și nu încalcă nicio regulă. Contemplația se petrece în tăcere doar în mintea celor care nu au fost niciodată în această cameră.

După încheierea contemplației, au posibilitatea să renunțe la această cale. Să aleagă altă cale ori nicio cale.

Cei care își petrec luna în tăcere aleg de cele mai multe ori să părăsească atât această cale, cât și locul. Se întorc la suprafață. Se uită la soare cu ochii mișiți. Uneori își amintesc de o lume de dedesubt, căreia intenționaseră să i se dedice, dar amintirea e vagă, ca un loc dintr-un vis.

De cele mai multe ori cei care țipă, se vaită și plâng, cei care vorbesc singuri ore în șir sunt cei care sunt gata să continue inițierea.

În această seară cu lună nouă, când ușa se deschide, își face apariția o tânără femeie care și-a petrecut vremea în cea mai mare parte cântând. E timidă și nu obișnuiește să cânte, dar în prima ei noapte de contemplație și-a dat seama, mai mult din întâmplare, că nu o poate auzi nimeni. A râs, parțial de ea însăși, parțial de ciudățenia faptului de a fi încuiată de bunăvoie într-o celulă de-a dreptul luxoasă, cu plapumă de puf și cearșafuri de mătase. Râsul s-a reflectat în pereții de piatră ca o apă unduitoare.

Și-a dus mâna la gură și-a așteptat să vină cineva, dar nu s-a întâmplat nimic. A încercat să-și amintească dacă îi ceruse cineva în mod explicit să nu vorbească.

A rostit un bună ziua și doar ecoul i-a răspuns la salut.

I-au trebuit câteva zile până a prins curaj să cânte. Nu i-a plăcut niciodată vocea ei, dar în captivitate, eliberată de

stânjeneală și de presiuni exterioare, a cântat, la început încetișor, apoi tot mai tare și cu îndrăzneală. Vocea pe care ecoul i-o trimitea înapoi era neașteptat de plăcută.

A cântat toate cântecele pe care le știa. A inventat unele noi. În clipele când nu-i mai veneau în minte cuvinte a creat un limbaj din sunetele care i se păreau plăcute.

A fost uimită cât de repede a trecut timpul.

Acum ușa se deschide.

Acolitul care intră ține în mână un inel cu chei de alamă. Cealaltă mână o întinde spre ea. Are în palmă un disc mic de metal pe care e sculptată o albină în relief.

Acceptarea albinei este următorul pas pentru a deveni acolită. Este ultima ei șansă de a refuza.

Ia albina din palma acolitului. Acesta se înclină și îi face semn să-l urmeze.

Tânăra care va deveni acolită învârte discul cald de metal între degete în timp ce străbat tuneluri înguste luminate de lumânări și tapetate cu rafturi de cărți, peșteri cu scaune și mese desperecheate, în care stau împrăștiate vrafuri înalte de cărți și ici-colo câte o statuie. Mângâie capul unei vulpi când trece pe lângă ea, un gest răspândit având în vedere că, între urechi, blana sculptată a vulpii s-a tocit.

Un bărbat mai în vârstă care răsfoiește o carte ridică ochii atunci când trec și, înțelegând despre ce e vorba, își duce două degete la buze și înclină capul spre ea.

Spre ea, nu spre acolitul pe care îl urmează. Un gest de respect pentru o poziție pe care încă nu o deține în mod oficial. Tânăra lasă capul în jos ca să-și ascundă surâsul. Continuă să coboare pe scări aurite și prin tuneluri întortocheate prin care nu a mai fost nicicând. Încetinește să privească tablourile atârinate între rafturi, imagini cu copaci, fete și fantome.

Acolitul se oprește în fața unei uși marcate cu o albină aurie. Alege o cheie din inel și o descuie.

Aici începe inițierea.

E o ceremonie secretă. Detaliile sunt cunoscute doar celor care o parcurg și celor care oficiază. S-a oficiat în același mod mereu, de când se știe. Din momentul în care ușa cu albina aurie se deschide și acolita îi trece pragul, renunță la numele ei. Oricum ar fi chemat-o pe tânăra femeie, nimeni nu i se va mai adresa cu acel nume, care rămâne de domeniul trecutului. Într-o bună zi va avea un nou nume, pe moment însă e fără nume.

Camera e mică și rotundă cu un tavan înalt, o versiune miniaturală a celulei ei de contemplație. În ea sunt un scaun de lemn într-o parte și o coloană de piatră care îi ajunge până la brâu și pe care e un vas în care arde focul. Acest foc este unica sursă de lumină.

Acolitul mai în vârstă îi face semn femeii să stea jos pe scaunul de lemn. Femeia se așază cu fața spre foc, urmărind jocul flăcărilor până este legată la ochi cu o eșarfă de mătase neagră.

Ceremonia continuă nevăzută.

I se ia albina de metal din mână. Urmează o pauză însoțită de zgomotul unor instrumente de metal, iar apoi senzația unui deget pe pieptul ei, apăsând pe un loc de pe stern. Apăsarea încetează, fiind înlocuită de o durere ascuțită, arzătoare.

(Își va da seama după aceea că albina de metal a fost încinsă în foc și i-a fost imprimată pe piept.)

Surpriza o dă peste cap. Era pregătită pentru lucruri pe care le știa despre ceremonie, dar nu la asta. Își dă seama că nu văzuse niciodată pieptul dezgolit al vreunui acolit.

Dacă în urmă cu câteva clipe era pregătită, acum e tulburată și nesigură.

Dar nu spune *Stop*. Nu spune *Nu*.

A luat o hotărâre chiar dacă n-avea cum să știe tot ce va aduce acea hotărâre.

În întuneric, degete nevăzute îi desfac buzele și îi picură miere pe limbă.

Pentru ca ultimul gust să fie dulce.

În realitate ultimul gust din gura unui acolit e mai mult decât miere: dulceață amestecată cu sânge, metal și carne arsă.

Dacă ar fi ca un acolit să descrie experiența, ne-ar lămuri că ultimul gust e unul de miere și fum.

Nu e pe de-a-ntregul dulce.

Și-l amintesc cu toții de fiecare dată când sting flacăra unei lumânări din ceară de albine.

Un memento al dedicării lor.

Dar ei nu pot vorbi despre asta.

Își sacrifică limbile de bunăvoie. Renunță la capacitatea de a vorbi pentru a servi mai bine vocile celorlalți.

Depun un jurământ nerostit de a nu-și mai povesti istoria în semn de respect pentru cei care au venit înaintea lor și pentru cei care vor urma.

În durerea ei amestecată cu miere, tânăra din scaun se gândește că ar putea să țipe, dar n-o face. Focul pare să mistuie întreaga încăpere, iar ea poate să vadă forme în flăcări, deși are ochii acoperiți.

Albina de pe pieptul ei dă din aripi.

După ce limba i-a fost luată, arsă și transformată în cenușă, după încheierea ceremoniei, când slujba ei de acolită începe în mod oficial, după ce vocea i-a fost amuțită, atunci se trezesc urechile.

Iar poveștile încep să vină.

Dulci suferințe

Să înșeli ochiul.

Băiatul este fiul prezicătoarei. A ajuns la vârsta la care nu știe sigur dacă e un lucru de care să fie mândru ori mai bine ar fi să-l treacă sub tăcere.

Merge de la școală acasă, într-un apartament deasupra unui magazin plin de bile de cristal, cărți de tarot, bețișoare parfumate, statui de divinități cu capete de animale și salvie uscată. (Mirosul de salvie a pătruns în toate, de la așternuturi până la șireturile pantofilor lui.)

Azi, așa cum face în fiecare zi de școală, o ia pe scurtătura care duce în spatele magazinului, un drum îngust între ziduri înalte de cărămidă, care adesea sunt acoperite cu graffiti, sunt văruiți și apoi din nou acoperite cu graffiti.

Astăzi, în locul prescurtărilor fanteziste și al obscenităților scrise în bule, pe zidul rămas alb e o singură operă de artă.

O ușă.

Băiatul se oprește. Își potrivește ochelarii ca să focalizeze mai bine, să fie sigur că vede într-adevăr ceea ce vederea lui uneori tulbure îi sugerează că vede.

Contururile devin clare, și ceea ce vede acolo continuă să fie o ușă. Mai mare și mai artistică decât a crezut la prima vedere.

Nu prea știe ce e cu ea.

Atenția îi este atrasă de neobișnuitul situației.

Ușa apare la capătul aleii, într-o zonă umbroasă, unde soarele nu ajunge, dar culorile ei sunt bogate, conținând și

pigmenți metalici. Mai delicată decât orice graffiti pe care l-a văzut băiatul până acum. Pictată într-un stil care, din câte știe el, are un nume franțuzesc pompos, ceva ce înseamnă iluzie optică, dar nu-și poate aminti termenul.

Pe margini ușa e sculptată – nu, pictată – cu modele geometrice clar trasate, dând senzația de adâncime când totul e o suprafață plană. În centru, la nivelul unde ar trebui să fie vizorul, desenată în aceeași tehnică de pictură sculptată, e o albină. Sub albină e o cheie. Sub cheie e o spadă.

O clanță aurie, aparent tridimensională, lucește pe ușă în pofida lipsei de lumină. Dedesubt e pictată o gaură de cheie, atât de întunecată, încât sugerează un gol care așteaptă o cheie.

Ușa e ciudată și frumoasă și are ceva pentru care băiatul nu găsește cuvinte și nici nu știe dacă există cuvinte, chiar și din acelea franțuzești pompoase.

Undeva pe stradă, un câine nevăzut latră, iar lătratul lui sună ciudat și abstract. Soarele se ascunde în spatele unui nor, iar aleea pare mai lungă, mai adâncă și mai întunecată; ușa, în schimb, e mai strălucitoare.

Băiatul întinde cu precauție mâna să atingă ușa.

Acea parte din el care crede în magie se așteaptă ca aceasta să fie caldă în ciuda aerului rece din jur. Se așteaptă ca imaginea să fi transformat în mod fundamental cărămida. Îi face inima să bată mai tare chiar dacă mâna încetinește, fiindcă acea parte din el care crede că cealaltă parte e copilăroasă se pregătește să fie dezamăgită.

Vârfurile degetelor lui ating ușa sub spadă și se opresc pe vopseaua netedă ce acoperă cărămida rece, o mică umflătură de la suprafață trădând textura materialului de dedesubt.

E doar un perete. Doar un perete cu o imagine frumoasă pictată pe el.

Și totuși.

Totuși, o senzație nu-i dă pace, simte că e ceva mai mult decât se vede.

Își presează palma pe cărămida pictată. Lemnul fals al ușii diferă cu două tonuri de maro de propria lui piele, de parcă ar fi fost pregătit să se potrivească cu el.

În spatele ușii e altundeva. Nu camera de dincolo de zid. Ceva mai mult. Știe asta. O simte până în vârful degetelor de la picioare.

Acesta e un moment pe care mama lui l-ar numi semnificativ. Un moment care schimbă momentele ce vor urma.

Fiul prezicătoarei știe doar că ușa i se pare importantă într-un mod pe care nu-l poate explica, nici măcar lui însuși.

Un băiat la începutul unei povești nu are cum să știe că povestea a început.

Urmărește cu degetele liniile desenului, minunându-se cum cheia, albina, spada și clanța ușii pot să dea atât de tare impresia că sunt tridimensionale.

Băiatul se întreabă cine a pictat-o și ce înseamnă, dacă înseamnă ceva. Dacă nu ușa, măcar simbolurile. Dacă e un semn și nu o ușă, ori dacă e și una, și alta în același timp.

În acest moment semnificativ, dacă băiatul ar roti clanța pictată și ar deschide ușa imposibilă, totul s-ar schimba.

Dar el n-o face.

În schimb își bagă mâinile în buzunare.

Pe de-o parte, decide că e copilăros și că e prea mare ca să se aștepte ca viața reală să fie ca în cărți. Pe de alta, decide că dacă nu încearcă, nu poate fi dezamăgit și că poate continua să creadă că ușa s-ar deschide, chiar dacă nu e adevărată.

Stă cu mâinile vârâte în buzunare și mai contemplă o clipă ușa înainte de a porni mai departe.

A doua zi, curiozitatea îl împinge să se întoarcă pe alee doar pentru a descoperi că ușa nu mai este. Zidul de piatră a fost văruiat atât de bine, încât nu mai poate recunoaște nici măcar locul exact unde se afla.

Și astfel fiul prezicătoarei nu găsește drumul spre Marea fără stele.

Nu încă.